

ΕΣΘΟΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ Δ'ΙΝΟ ΚΑΛΩΣ

Ο ΞΕΝΟΣ

Βράδευσε...

Τά πουλιά φώναζαν στα δέντρα πορφυροίζοντας. Στόν κήπο παρουσάστηκε άξαφνα με λυτά τὰ μαλλιά, όπως τ' άρνε άπ' τόν καιρό που πέθανε ή μονάκριβη κόρη της, ή Μάσα, και άνήγγειλε ότι το τραπέζι ήταν έτοιμο, φροντίζοντας συγχρόνως καλωσόρια στις κόττες. Άπο τόν κήπο, πίσω από τὰ γυασιμά, της αποκοιθήσαν ή φωνές του άντρα της του Ίβάν και του ξένου που φιλοξενούσαν στο σπίτι τους.

— Έλάτε, το τραπέζι είναι έτοιμο, φώναζε πάλι ή Ματούσκα.

— Άμείσωσ, αγάθη μου, ερχόμαστε, της αποκοιθήκε ο άντρας της και προχώρησε προς τήν εισοδύ μαζί με τόν ξένο, στόν οποίο έλεγε αυτή τη στιγμή :

— Σάς παρακαλώ, να μή παρεξηγήσετε τη Ματούσκα, άν ξανάγχιζε και πάλι να μιλή για τη Μάσα. Δεν μπορεί να συγχωρηθή, βλέπετε. Ξαλαφρώνει έτσι τήν καρδιά της. Είναι τόσο μόνη εδώ!...

— Η κόρη σας λεγότανε Μάσα; ρώτησε ο ξένος άρρητιμένα, ενώ δύο κατακοκκίνα κεράσια έπεφταν έναντι στόν ώμο του.

— Ναι, άπάντησε ο άντρας της Ματούσκα. Λεγότανε Μάσα ή κόρη μας, Μαρία Άλεξανδρόβνα.

— Μαρία Άλεξανδρόβνα; έκανε ο ξένος και άνατριχίωσε. Και πέθανε, είπατε;

— Ναι, πριν από πέντε χρόνια.

Ο ξένος έλωσε, χωρίς να τό καταλάβη, ένα κεράσι άνάμεσα στα δάχτυλά του, που έγιναν κατακοκκίνα άπ' τό ζουμί του. Η καρδιά του είχε άρχισι να χτυπά δυνατά...

Όταν κάθισαν στο τραπέζι, ο Ίβάν έρωσε σιγά και χωρίς να μιλά. Η Ματούσκα δεν άγγιξε σχεδόν τίποτε. Η σκέψη της ταξίδευε μακριά...

Ο ξένος έρωσε με λεπτότητα, μα μιά μεγάλη συγκίνηση έκανε τα χέρια του να τρέμουν λιγάκι.

Η κόρη σας, ή Μαρία Άλεξανδρόβνα, δεν ήταν στην Πετρούπολι; ρώτησε έξωφρανα.

— Έμεινε στην Πετρούπολι κάποιον ένα χρόνο, αποκοιθήκε ο Ίβάν με κάποια άστορία. Έπαυσε εκεί μαθήματα φωνητικής μουσικής. Γιατί ρωτάτε;

— Α, έτσι... είτε ο ξένος. Γνώρισα κάποτε μιά Μαρία Άλεξανδρόβνα στην Πετρούπολι... Μά... θαρρώ πως ο γονεός έδειχνε ζοισαν στη... Λιβωνία.

— Μά ν' έμεις δύο χρόνια μονάχα έχουμε που έγκαταστήθηκεμε εδώ, είτε ή Ματούσκα.

— Ίσως νάμια ή ίδια ή Μάσα μας αυτή που γνωρίσατε στην Πετρούπολι, παρετήρησε ή

Με λυτά τὰ μαλλιά, όπως τ' άρνε άπ' τόν καιρό που πέθανε ή κόρη της

Ματούσκα. Ήταν άμορφη;

— Πολύ άμορφη, άπάντησε ο ξένος.

— Η Μάσα ήταν όμοια, είτε ή Ματούσκα. Όπως ο κόσμος τότε λεγε και τό άνεγγούριζε αυτό, Μοί έμοιαζε...

— Η γυναίκα μου ήταν άμορφη όταν ήταν νέα, είτε χαμογελώνας ο Ίβάν, σαν για να τήν δικαιολογήσει γι' αυτό ποτέ.

— Ήταν παντρεμένη ή Μαρία Άλεξανδρόβνα; ρώτησε και πάλι ο ξένος.

— Ήσθανε όχτώ μήνες έπειτα από τό γάμο της, είτε ή Ματούσκα και ή φωνή της έτρεμε.

— Και δεν είχε παιδιά τότε;

— Ήσθανε σε μιά πρόωγη γέννα της, δηλαδή...

Ο Ίβάν έρωσε στη γυναίκα του μιά ματιά, μα ή Ματούσκα έξασκολοθήσε :

— Δεν ήταν για να πεθάνη... Μα ύπόχρον προάγια τρωερά, για τό όποια δεν μπορεί κανείς να μιλή...

— Ναι, έχεις δίκιο, είτε ο Ίβάν. Καλύτερα να σωπάνη κανείς.

— Μά δεν έχει σημασία, είτε ή Ματούσκα ζωγρά. Ο κύριος ένδιαφέρεται και πρέπει να μή το άκρωριμε τήν αλήθεια. Γιατί να μή το ήμε τόν πόνο μας;

Γύρισε ύστερα στόν ξένο και το έλε :

— Η κόρη μας πέθανε γιατί ο άντρας της, ο Πιζελκιάουι ο έμπορος, τήν κακοεταχειρίζονταν. Ναι γι' αυτό πέθανε ή Μάσα μας...

— Ας τ' άφήσουμε αυτά, διεκωρε ο Ίβάν με χαμηλή και σακαταμένη φωνή. Είδε πρόγματα, για τό όποια ποτέ δεν θα μάθαινε τήν αλήθεια...

Μα τώρα πού ή Ματούσκα δεν ιστορούσε να σιωπήσει.

— Η Μάσα μας, έδήγησε στόν ξένο, άγατούσε κάποιον, πριν από τό γάμο της, ν' έπειτα, άφού παντρεύτηκε. Μα έμεις και τώρα άόμοη δεν ξέρουμε ποιος ήταν αυτός...

Πώς μπορούσαμε να ξέρουμε τί έκανε αυτή στην Πετρούπολι; Μια αυτών τόν άνθρωπο τόν γω μ' αβ. Από χρόνια τώρα έχω γι' αυτόν μεγάλο ύποσι μέσα στην καρδιά μου. Αν ή κόρη μου έπαιζε και πνιγοταν, δεν θα είχα να πώ τίποτε. Θα κατάλάβαινα και θα ύποτασσόμωνα... Ούλεγα πως ήταν τής Μείρας της. Μά τώρα μισό ζωποιον που δεν τον ξέρω, θα ιστορούσα να συγχωρησώ τό κίμα που τήν έπνιξε, μα δεν ιστορώ να συγχωρησώ τόν άνθρωπο που τήν κατέστρεψε...

— Πρέπει να συγχωρησώ και τους ανθρώπους, είτε ο Ίβάν.

— Ναι, είτε ή Ματούσκα. Συγχώρεσα, βλέπετε, τόν Πιζελκιάουι, τόν άντρα της. Μά εκείνος που δεν ιστορώ να

σύνγκρισή σου είνε ὁ ἄλλος ὁ ἐγνωστος...

— Πρέπει, πρέπει ὀπίσσω, ἐπανάλαβε ὁ Ἰβάν, κουνώντας τὸ λευκότριχο κεφάλι του.

Ἐνα νευρικό κλάμα ἔβασε ἔξωφρα τῆς Ματούσκα. Καὶ ὁ Ἰβάν δάκρυσε κ' αὐτός, στὴν ἀνάμνηση τῆς κόρης του.

— Ὅταν σκέφτομαι, φώναξε ἔξωφρα ἡ Ματούσκα, ὅταν σκέφτομαι πὼς μπορεῖ καὶ νὰ τὸν ἔχω ἰδίᾳ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο... πὼς μπορεῖ τὰ δάχτυλά του ν' ἀγγιξάν τὸ πόμπιλο τῆς πόρτας μου, μὲ πᾶναι λύσσα!...

Τὰ κεράσια ἔμεναν ἄθικτα στὸ πιάτο τοῦ ξένου.

Καὶ οἱ τρεῖς τοὺς σοποῦσανε τώρα. Ἦταν νύχτα σχεδὸν πενά. Κανεὶς δὲν ἀγγίξε τὰ φαγητά, πὺ ἐκρύβαν ἐπάνω στὸ φιλόξενο τραπέζι.

Ἐξωφρα μίλησε καὶ πάλι ὁ ξένος, μέσα στη σιωπὴ καὶ στὸ σκοτάδι :

— Καὶ ὁ Πιχελιάτουμ ξαναπατριεῦτηκε ;

— Ναι. Πᾶνε πέντε χρόνια πὺ ξαναπατριεῦτηκε, ἀποκριθῆκε ὁ Ἰβάν.

Τὰ μάτια τῆς Ματούσκας, ἐπάνω στὰ ὄπια εἶχαν ξεραθῆ πάλι τὰ δάκρυα, ἄστραφταν καὶ πάλι.

— Πρέπει νὰ σᾶς τὰ πὺ δια, εἰτε. Πρέπει νὰ σᾶς τὰ πὺ δια, τώρα πὺ ἄρχισα... Ρωτᾶτε λιγά μονάχι, μὰ ἐγὼ ἀισθάνομαι πὺς πρέπει νὰ σᾶς τὰ πὺ δια, παρὰ τῆ θέλησί μου. Ἐμεῖς λοιπὸν δὲν ἔξαμε τίποτε ἀπὸ δια αὐτά, σᾶς τὸ δοκίμασα. Νομίζαμε πὺς δύνου- με τῆ Μάσα μας στὸν ἄντρα της, τόσο παρθενική καὶ ἀγνή, ὅσο ἦταν δταν βγῆκε μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγγα μου... Μὰ ἡ Μάσα εἶχε ἕνα δε- σμό, ἕνα φίλο, καὶ γι' αὐτὸ ὁ Πιχελιάτουμ τὴν κακοποιούσε. Τὴν χτυπούσε δταν ἦταν μεθυσμένος, μὰ καὶ δταν δὲν ἦταν ἀκόμα. Ὁ Πιχελιάτουμ μῖς τὰ εἰτε ὁ ἴδιος ἀφοῦτερα δια αὐτά. Τᾶχε καὶ μαζὺ μας, γιατί νόμιζε πὺς ἔξαμε τὸ πάθημα τῆς κόρης μας. Δὲν ἤθελε μάλιστα νὰ πιστέψῃ ὅτι τὸ παιδί ἦταν ἀπ' αὐτὸν καὶ τὸ μσοῦσε, προτοῦ γεννηθῆ ἀκόμα...

Ἡ Ματούσκα διεκόπη σ' αὐτὸ τὸ σημειο ἀπ' τὸ κλάμα τῆς πὺ ξαναῶρχισε πὺ δυνατό.

— Νὰ γιατί μσοῦ αὐτὸν τὸν ἄγνω- στο, φώναζε ἔπειτα. Νὰ γιατί θέλω νὰ τὴν ἐκδιηθῶ. Ἄ, νὰ τὸν ταπεινώσω, νὰ τὸν τιμωρήσω. Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος!...

— Ὅχι, ἔχι, εἰτε ὁ Ἰβάν, ἔχι ἐκ- δίκισι, Ματούσκα!...

— Ἄ, ἄν τὸν εῤοφισκᾶ! ἐπανάλαβε ἡ Ματούσκα. Εἶμαι μητέρα. Θὰ τὸν ἀνεγνωρίζω ἀνάμεσα καὶ σὲ χίλους ἀ- κόμα, μὲ τὸ μητρικό μου τὸ ἐνοτικτο. Τὸ μσοῦ μου θὰ μοῦ τὸν ἐφανέρωσῃ!...

— Εἰσατε βεβαίᾳ γι' αὐτὸ, Ἐγγενία Ἰβανόβνα; ρώτησε ὁ ξένος μὲ παραῤε- νη φωνή.

Τὰ μαῖρα μάτια τῆς Ματούσκας σταμάτησαν συγχυμένα πάνω στὰ δάχτυλα τοῦ ξένου πὺ σιγότεραμ νευρικά.

— Ναι, εἰτε, εἶμαι ἐντελὸς βεβαίᾳ. Δὲν τὸ πιστεύετε λοιπόν, Πάβελ Κάρλοβιτς, ὅτι θὰ τὸν γνῶρίζα, ἄν τὸν συναντήσω σκεπθῆνᾳ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο ;

— Δὲν λέγω πὺς δὲν τὸ πιστεύω, ἀπάντησε ὁ ξένος. Μὰ ἵσπατευ- θήκατε λοιπὸν κανένα ποτέ ;

— Ποτέ!

Βαθεῖα σιωπὴ ἀκολούθησε. Γύρω τοὺς εἶχε ἀπλωθῆ σκοτάδι βαθύ. Κ' οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἄνθρωποι σκεπτόντουσαν μέσα στὸ σκοτάδι τὸ ἴδιο πρόσωπο: Τὴν ὄραία, τὴ γλυκεῖα Μάσα. Οἱ γονεῖς τῆς τὴν σκέφτονταν μὲ πόνο. Ὁ ξένος ἀνατριχίαιε στὴ θύμησί της... Ἡ καρδιά του σφιγγόταν καὶ σ' αὐτὰ τὸν ἠχοῦσαν ἀκόμα ἡ ἀπειλὲς τῆς Μα- τούσκας.

— Νύχτωσε παῖδι. Πρέπει ν' ἀνάψουμε τὰ κεράια, εἰτε ἔξωφρα ἡ Ματούσκα μὲ φωνὴ λιπαμένη.

Βοήκε, φωνάζοντας μὲς' στὸ σκοτάδι, τὰ σιρίτα καὶ ἀναψε τὰ κε- ριά τὸ πηροπηγίου, πὺ ἦταν ἐπάνω στὸ τραπέζι.

Ἐξωφρα, τὸ βλέμμα τῆς ἔλασε στὸ πρόσωπο τοῦ ξένου καὶ μὲ φωνὴ ἔχι καὶ τόσο σταθερὴ τὸν ρώτησε :

— Τί λέγατε προτιγτερα, Πάβελ Κάρλοβιτς ; Καὶ σεῖς μένατε κάποτε στὴν Πετροῦπολι ;

Ἡ ξένος ἀνατριχίαισε. Μὲ φωνὴ πηγιμένη ἀπάντησε ἔξαρά :

— Ναι... κάποτε...

— Καὶ γνωρίζατε ἐκεῖ μὰ νέα ποῖχε τὸ ἴδιο ὄνομα μὲ τὴ Μάσα μας ;

— Ναι... μὰ νέα ποῖχε τὸ ἴδιο ὄνομα μὲ τὴν κόρη σας...

— μὰ... αὐτὴ... αὐτὴ ἔχ ἀκόμα!

Ἡ Ματούσκα τὸν κῆτταξε!

ΑΠ' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

ΝΕΑ, ΕΙΔΗΣΟΥΛΕΣ, ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ καλόγηρος... Ἀρσεναιὸς

Στὴ Ρώμη ἀπέθανε τελευταῖα ἕνας ἄσημος Φραγκικανὸς καλό- γηρος τοῦ μεγάλου Ρωμαϊκοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Σεβαστιανού, τοῦ ὁποῖο ὁ βίος ὑπῆρξε μοναδικός. Ὁ ἀδελφός Πάολο—ἔτσι ὀνο- μάζετο—ἔζησε εἰκοσι ὀλόκληρα χρόνια ζωῆ... τυφλοπόντικα, μέσα στις κατακόμβες τῆς Ρώμης.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πὺ νέος ἀκόμα ἔγινε καλόγηρος καὶ κατετάχθη στὸ τάγμα τῶν Φραγκικανῶν, ἀφοσιώθηκε ὀλοφύως στὴν ἀνασκαφ- ῆ καὶ τὴ μελέτῃ τῶν τάφων τῶν πρώτων χριστιανῶν, πὺ βρισκόντου- νται στις ἀπέραντες κατακόμβες, ὑπὸ τὸ ἔδαφος πόλιμα χριστιανῆ ἡ Ρώμῃ.

Εἰκοσι ὀλόκληρα χρόνια ὁ ἀδελφός Πάολο ἔφαυε ἱστομονητικά σὲ βάθος δέκα, δεκαπέντε καὶ εἰκοσι πέντε μέτραν κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφά- νεια τοῦ ἔδαφους, ξεθάβοντας κόκκαλα καὶ ἐπιτάφιας πλάκες. Τόσο πολὺ δὲ εἶχε συνθῆσει στὸ σκοτάδι τὸ ὑπεδάφους, ὥστε δὲν ἔβγαινε ἀπ' ἐκεῖ κάτω οὔτε τίς Κυριακές, παρὰ μόνο ὅταν ἐνόχτωνε. Ζούσε δηλαδὴ σὺν ἀρσεναιὸς καὶ σὺν νυχτερίδα. Μὰ καὶ ἡ ἀνακαλύψις του καὶ ἡ μελέτες του γιὰ τὴν περίοδο τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ χριστια- νισμοῦ, ὑπῆρξαν σπουδαῖες.

Ἡ γατοφιλία τῶν Μουσουλμάνων

Ἡ ὄλοι οἱ μουσουλμανικοὶ λαοὶ καὶ ἰδιαίτερός οἱ Ἀραβες καὶ οἱ Αἴ- γύπτιοι, ἀγατοῦν καὶ περιποιούνται ἔ- ξαιρετικά τοὺς γάτους, ἐφαρμῶζοντε; μὰ σχετικῆ ἐντολή τοῦ Μωάμεθ, ἀνα- φερομένην στὸ Κοράνιο.

Ὁ Μωάμεθ εἶχε ἕνα γάτο, τὸν ὀ- ποῖο ἀγατοῦσε ὑπερβολικά. Μὰ μέρα πὺ ὁ γάτος τοῦ ἀποκοιμήθηκε ἐπάνω στὴν ἄκρη τοῦ μανδύου του, ὁ προφήτης θέλησας νὰ σηκωθῆ, προτιγμερὶ νὰ κό- ψῃ ὀλόκληρο τὸ κομμάτι τοῦ μανδύου του παρὰ νὰ ξυπνήσῃ τὸ γάτο του καὶ νὰ τοῦ χαλάσῃ τὴν ἡσυχία!...

Στὸ Μπάμπελ Νάσος τῆς Αἰγύπτου, στὴν Πύλη τοῦ Θριάμβου, ὑπάρχει ἕνα ὄσυλο, τὸ ὀποῖο λειτουργεῖ ἀπὸ ἀμνημο- νεύτων χρόνων καὶ τοῦ ὁποῖο προσρι- σμός εἶνε νὰ δεχταῖ καὶ νὰ περιθάλπῃ τοὺς ἄρρωστους καὶ τοὺς ἀδέσποτους γάτους. Τὸ ὄσυλο αὐτὸ ἔχει πολυπλη- θῆς προσωπικό ἀπὸ κτηνιάτρους, νοσο- κόμους καὶ ὑπηρέτες γιὰ τὴ νοσηλεία καὶ τὴν περιποίησι τῶν τροφίμων του...

Γυναικοπληθμύρα

Ἐνας διάσημος Γερμανὸς στατιστι- κός, ὁ δόκτωρ Ράουμπερ, εἶχε τὴν ὀ- πομονὴ νὰ συγκεντρώσῃ στοιχεῖα καὶ νὰ καταρτίσῃ μὰ λεπτομερῆ στατιστικὴ τῆς ἀναλογίας τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν σὲς διά- φορες χῶρες τῆς γῆς.

Σὲ ὄλες λοιπὸν τίς ἄλλες χῶρες τοῦ κόσμου πλεονάζουν οἱ ἄνδρες καὶ μόνο στὴν Εὐρώπῃ πλεονάζουν ἡ γυναῖκες. Στὴν Εὐρώπῃ ἐπὶ 100 γυναικῶν ἀναλογοῦν 97 ἄνδρες. Ἀντιθέτως στὴν Ἀσία ἐπὶ 100 γυ- ναικῶν ἀναλογοῦν 105 ἄνδρες, στὴν Ἀμερικῆ 103 ἄνδρες ἐπὶ 100 γυναικῶν, στὴν Ἀφρικῆ 104 ἄνδρες ἐπὶ 100 γυναικῶν καὶ στὴν Ὠ- κειανία ἐπὶ 100 γυναικῶν ἀναλογοῦν 115 ἄνδρες.

Καὶ ὄμως καὶ στὴν Εὐρώπῃ ὄπως καὶ στᾶς ἄλλας ἠπειροὺς γεν- νοντᾶ περισσότερα ἀγόρια ἀπὸ κορίτσια. Ἀνοσιγῶς ὄμως τὰ νεο- γέννητα ἀγόρια μὰ θερίζε ὁ θάνατος καὶ ἴδιος τοὺς πρώτους ἔξη μῆνες τῆς γεννησεῖς τῶν...

βαθεῖα, σὺν νᾶθελε νὰ διαβάσῃ στὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς του. Ὁ ξένος χαμῆλωσε τὸ βλέμμα συντριμμένος. Περιμένε κατὶ τρομερό, κατὶ τὸ ἀπίσιο. Τὸ βλέμμα τῆς τὸν ἔκαυσε. Μὰ δὲν συνέθῃ τίποτε... Τὴν ἄκοισε ἔξωφρα νὰ στενάξῃ πονεμένα. Καὶ τίποτε ἄλλο...

— Ἡ ὄρα πέρασε... Πᾶμε νὰ πλαγιάσομε, εἰτε ἔξωφρα ὁ Ἰβάν.

Μὰ τὴ νύχτα αὐτὴ κανεὶς δὲν ἐ- κλεισε μάτι. Ὁ ξένος σκέφταναν τὸ κῆμα του. Καὶ τὸ πρῶο πὺ- φυγε δὲν τόλμησε νὰ κιντᾶξῃ τὴ Ματούσκα στὰ μάτια ἐνᾷ τὴν χαι- ρετοῦσε...

